

Імператор Олександр I Благословенний, проїздивши з Варшави на південь Росії, заночував з 20 на 21 квітня в Луцьку, а вранці відправився в м. Старокостянтинів, де було зібрано значну армію для огляду та маневрів, які цар мав персонально перевірити. Проїхавши верстов 14-15, колону під самими Ярославичами догнав фельд'єгер, який вручив цареві депешу, де сповіщалося про народження у Москві 17 квітня у великого князя Миколи Павловича сина Олександра, в майбутньому царя Визволителя. Така звістка безмежно втішила бездітного імператора і він зупинився в с. Ярославичі біля церкви, де тільки що закінчилася вранішня. Тут, в скромному Храмі, Олександр I вислухав Божественну літургію та вдячний Господу Богу молебень про здоров'я та благодать Високоновонародженого Младенця, якому зверху було назначено стати визволителем мільйонів селян від кріпосного права і християн на сході

ЯК ЯРОСЛАВИЧІ ІМПЕРАТОРУ КЛАНЯЛИСЬ

Керівника сільгоспприймства у Ярославичах М.С.Шумиводу можна сповна зарахувати до найпалкіших шанувальників минувшини. Бо він не тільки цікавиться історією, але й зберіг декілька стародавніх унікальних книг. В одній з них - «Волинських єпархіальних відомостях за 1888-89 рр. відображено пам'ятну подію, яка відбулася у Ярославичах у 1818 році. До села завітав сам цар.

Ось як про це розповідається у згаданій книзі.

від іга мусульманів.

Про цю подію так розповідає колишньому (1868-1880 р.) місцевому священику о.Філімону Скальському селянин Ярославичів Іван Гринюк, старик, котрий відзначався благочестивим життям: «Це була неділя; вранці годин у вісім тільки-но закінчилася заутреня, як верхи на коні прискакав до церкви якийсь начальник, запитав про батюшку і опісля оголосив тому, що зараз приїде імператор і буде в нашій церкві служити літургію. Батюшкою тоді був у нас старик. При цій звістці він так перелякався, що мало не впав від страху. Але поважний гість збодрив його, довго зі священиком

розмовляв, очевидно, навчав, що потрібно робити, - і потім батюшка з хрестом вийшов назустріч. Я, - завершив свою розповідь очевидець, - добре пам'ятаю цю подію, мені тоді було літ 16 чи 17, коли під'їздив царський кортеж, я дзвонив на дзвіниці. А про те, що цар на шляху отримав підтверджуючий документ, про це опісля говорили багато селян та й сам батюшка».

р неординарну подію гласить і напис, зроблений в церкві на стіні над правим кліросом масляними фарбами - під зображенням державного герба - лютучого чорного орла: «Його Імператорська Величність, Імператор Олександр I 21 квітня 1818 року відвідав церкву цю і слухав у ній Божественну літургію».

Церква, в якій був напис і яку імператор ошчасливив своїм відвіданням, збудо-

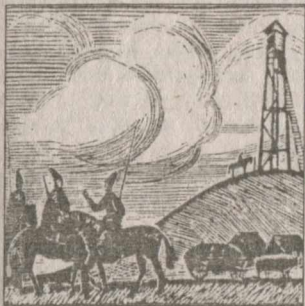
вана в 1746 році. Цей дерев'яний, маловмістимий Храм з часом зовсім зістарився і з'явилася необхідність звести нову святиню. Почали збирати пожертви на цю забудову. Початок пожертвам поклав місцевий волосний старшина селянин Григорій Васильович Шлихта, котрий, помираючи, заповів взяті у нього в займ сусідським поміщиком на Горах Горань-Горайським 1000 рублів на зведення церкви.

В організації цієї забудови взяв активну участь місцевий ярославицький поміщик дійсної статський радник Микола Маркович Колмаков. Він домігся завіщани Шлихтою 1000 рублів у гра-

фа Горайського і на ці гроші закупили матеріал на стовпурку. Сам Колмаков за власні кошти облаштував іконостас, написаний у Києві, і своїм особистим впливом і грошовою підмогою сприяв побудові нового храму. Прихожани - місцеві селяни натурою, тобто робочою силою, і грошовими жертвами також брали участь у зведенні нового храму. Заготівля будівельного матеріалу і сама закладка фундаменту відбувалися в жовтні 1880 р. при приходському священику о.Філімону Скальському, котрий, між іншим, був ініціатором цієї справи. Він пастирським словом навіював прихожан на благу думку побудувати нову церкву, налаштував їх до цього і вказав шлях до здійснення цього задуму. Він же при допомозі сільської влади керував збором пожертв і заготівлею будівельних матеріалів. Дружним зусиллям будівельників церкву було зведено уже при спадкоємцеві о.Ф.Скальського - священику Венедикту Речинському.

(Закінчення на 5 стор.).

ЯК ЯРОСЛАВИЧІ ІМПЕРАТОРУ КЛАНЯЛИСЬ

(Закінчення. Поч. на 3 стор.).

Нову церкву зведено поряд зі старою, в якій молилися імператор Олександр Благословенний. Про це нагадує в новій церкві свята ікона Богоматері, оздоблена дорогоцінним камінням. Вона стояла в прекрасному кіоті зліва від входу. Під іконою читаємо, що в старому храмі «імператор Олександр 21 квітня 1818 року під час поїздки в м. Старокостянтинів отримав в с.Ярославичі надрадісну звістку про народження у Москві 17 квітня 1818 року у великого князя Миколи Павловича сина Олександра, опісля царя-визволителя, слухав літургію; на пам'ять про цю подію прихожани с.Ярославичі і збудували цей храм, а імператор Олександр III, син царя Олександра II, благословив його св. іконою Казанської Божої Матері». Згадана ікона була присла-

на при супровідному листі г. обер прокурора Святейшого Синода, дійсного таємного радника Костянтина Петровича Победоносцева на ім'я головного будівельного храму М.М.Колмикова:

«Милосердний государь Микола Маркович!

Проявляється Ваше чуйне ставлення до прихожан с.Ярославичі. Вчорашнього дня я мав щастя доповідати Його Величності їх клопотання. Государ імператор милостиво прийняв його, прислав сьогодні мені для нової церкви с.Ярославичі ікону Божої Матері з таким написом: «При цьому посилаю ікону Божої Матері для церкви. Образ я вибрав із приналежних покійному батюшці, піднесених йому 19 лютого 1880 року в день 25-ліття царювання».

Ще замітив Государ імператор по любові своїй до старих храмів: «Шкода, що стара церква не відновлена, а збудована нова».

Завтра відправляється ікона за адресою Вашою у м.Луцьк.

Поздоровляючи Вас і приход Ваш з цією монаршою милостиною, бажаю від усієї душі, щоб жителі с.Ярославичі благоговійно прийняли її як благословення монарха і царську настанову на нове добре та бла-

гочестиве життя осіянням нового храму. Дай Бог, щоб на вітху цареві в поселенні вашому люди жили за заповідями Божими, благочестиво, з любов'ю до храму Божого, щоб у них пропав потяг до корчми, а процвітала школа, де їхні діти училися б страху Божому, пошануванню батьків та старших і добрим навикам чесного життя.

З повагою і вірністю маю честь бути покірним слугою Вашого Превосходительства.

К Победоносцев.

С.-Петербург. 1 вересня 1882 року. В цей день церква відзначає початок нового року. Нехай буде цей день і початком нового життя поселенню Вашому на всіляке добро та правду».

Будівництво нової церкви на честь Різдва Пресвятої Богородиці повністю було завершено в 1882 році. Дерев'яна, на камінному фундаменті сумісно з такою ж дзвіницею. Церковним інвентарем та богослужбовими книгами забезпечена.

Територія усад. город 2 дес. 1885 саж., орної землі - 49 дес., сінокосів - 4 дес. На цій землі є документ, даний поміщицею Аксаковою 2 грудня 1832 року (зберігається у Волинській духовній консисторії). За проектом, затвердженим 30 січ-

ня 1885 року, землі ці розмежовані та взяті на план. За якістю ґрунту земля суґлинниста - від церкви на відстані 1/4 до 2 вер. Опис церковного майна складено 1871 року. Платня: священику 270 руб. і псаломщику 50 руб. Є будинок для священика і господарські будівлі, зведені приходжанами. Для псаломщика будинок теж звели прихожани, але будівля вже стара. Церковне приходське попечительство існує з 1870 р. при 20 прихожанах з доходом 70 рублів у рік. Однокласне народне училище міністерства народної освіти існує з 1 травня 1876 р. В приході є 2 простих млини, з них один називається «плавак», у вигляді човна. Власник села дійсний статський радник Микола Маркович Колмаков живе в Києві (православного віросповідання). Є волосне правління і сільська поштова станція. Найближчі села: Ворсунь в 2 вер., Підлісці в 3 вер. Дворів 86 3/4, прихожан 714 д.об. п., рим. - катол. 23 об.п., євреїв - 16 д.об.п., німців-колоністів - 155 д.об.п. Священик Венедикт Савович Речинський (з 1880 р.). Псаломщик - студент Іван Гнатович Гунчевський. До цього приходу приписані 2 церкви: одна в с.Ярославичі в 3 вер. і в Чекні в 3 вер.